

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласна 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Наплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(по топографским белешкама)

држан 3. Априла 1889 год. у Београду

Почетак у 5¹/₂ часова по подне.

Били су на састанку: председник Ж. Карабиберовић одборници: Јован Ж. Бурић, Милош Дамјановић, Милутин Ј. Марковић, Милош Обркнежевић, Коста Петровић, Никола Х. Поповић, Јован Илијић, Мика Ђр. Ђорђевић, Илија Цветановић, Станиша Петровић, Н. Л. Милишић, Милорад Д. Јанковић, Видоје Виторовић, Гргур Миленковић, Светозар Карапеша, Др. Марко, Т. Лeko, Живан Бугарчић, Димитрије Т. Вељковић, Миливоје Јосимовић, Светозар Зорић, Марко Велизарић, Петар Д. Видаковић, Никола Р. Поповић, Милован Р. Маринковић, Радеко Драговић и Светозар Боторић.

Садржај одборске радње:

1. Избор комисије за присуствовање при примању дужности од старих кметова; 2. Предлог комисије за истраживање воде, да се пошаље један инжењер да практикује при грађењу водовода у Љубљани; 3. Премештај варошког Суда; и 4. Исправка представништва о доуни финансијске комисије једним чланом.

Председник. Пре него што отпочнемо рад, молим г. г. да подложе заклетву (Кметови, и то: члан суда г. Милан М. Банковић, члан суда г. Коста Томоћ, кметовски помоћници г. г. Јевта Немаровић, Танасије Наумовић, Младен Тодоровић, Јован Антонијевић и Коста Чупић полажу заклетву).

Председник. Сад вас молим господо да чујете протокол нашег предпоследњег — ванредног — састанка.

(Секретар чита.)

Председник. Има ли ко да примети шта? (Нема) Дакле усвајате ли овај протокол? (Усваја се) Сад изволите чути протокол последњег редовног састанка.

(Секретар чита.)

Председник. Има ли приметбе на овај протокол? (Нема) Усваја ли се? (Усваја се) Изволите чути писмо г. министра, које смо добили услед нашег закључка односно варошког суда. Али прво да прочитамо писмо које смо ми писали г. министру финансије о тој ствари, па онда његов одговор.

Секретар чита писмо општ. суда, које гласи:

А № 153.

29 Марта 1889.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ ФИНАНСИЈЕ.

Услед захтева Господина Министра од 25 ЦБр 1577, да се према претпису од 13. ов. мес. ПБр. 566. у најкраћем

року расправи питање о исељењу варошкога Суда општински је одбор синоћ држао ванредни састанак и на истоме донео одлуку пристања да се варошки суд без одлагања измести из зграде у којој је до сада био, и да се на име кирије из општ. касе плаћа 4500 годишње за просторије данашње централне поште, ако се и од дана када се она варошкоме Суду стави на расположење.

Ову одлуку општински је одбор донео према писму варошкога Суда од 7. ов. мес. Н. 2996, којим је он претпоставио Господину Министру правде да би се зграда централне поште могла употребити за варошки Суд.

У седници одбора био је и повереник г. Министров државни правобранилац Арса Јовановић, али како он није имао овлашћење да у име државе изјави пристања на такав споразум, председнишву општине част је молила Господина Министра финансије да изволи примити одлуку општинскога одбора и наредити да се општини што скорије одговори.

Што се тиче другог дела питања о потраживању кирије за досадање уживање државне зграде, у којој је постојао варошки Суд, на то је општина дала своју изјаву преко Управе вароши Београд, још 27. Окт. 87., актом Бр. 963. Но ипак председништво сматра за дужност и на овоме месту навестити да држава, све и кад би могла имати право, на наплату какве кирије, не може претрпети никакве штете тиме ако призна праведљивост захтева општине да се о кирији прекине свака даља реч.

Јер, покрај свих у реченоме акту изтављених разлога са којих општина није обвезана на плаћање кирије за зграду у којој се Суд затекао и привремено до сада остао, не би се кирија с правом могла тражити ни по томе, што општина није ни у колико штетила државну касу, пошто се та зграда не би ни издавала под кирију, и што јој је остајање све до сада, одобрено. Више од тога, Господин Министар Финансија биће добар да прими у оцену и то, да се правичност општинског гледишта потврђује сличним услугама општине држави: уступањем свога имања на бесплатну послугу за читав низ година, као што су н. пр. земљиште за рударски лабораторијум, друго за опсерваторију итд. итд.

У последњој линији општина бар не сме испустити из вида, па за то напомиње, да законом није прецизирано ни право државе, ни дужност општине, и да би по томе овако споразуман прекршај питања једном за свагда био најзгоднији па и кориснији излаз по обе стране.

Председник општине београдске

Ж. Карабиберовић с. р.

Деловод

Сп. Х. Ристић-Шокорац с. р.

Затим се чита одговор г. Министра финансије, од 3-ћег Априла текуће године ПБр, 758. (После прочитања).

Председник. Ово се господо сад прима знању, а радићемо даље по овој ствари шта треба како се договоримо.

Сад је на днев. реду да изјавите, ко ће од г. г. нових кметова да прими руковање главном касом, а ко ће руковати касом депозитном.

Н. Х. Поповић. За што да депозитном касом рукује други а не главни касехранитељ? То је један посао, који треба регулисати, јер што да један члан суда држи пресуде и да их он даје извршитељима на извршење? То нема смисла. То је распрострањење посла без нужде. Ми треба да изберемо једну комисију која ће све да распореди радове целом персоналу, судском, да не буде као што је било до сад. Ја никако не могу да будем тога мишљења да су нам потребна два касехранитеља.

Милутић Марковић. На реч г. Х. Поповића ја би имао само то да приметим, да је овде до сада тако било, да је депозитна каса засебно постојала. Међу тим, знам и сам да су послови једног депозитара у општини тако велики, да главни благајник, поред својих разноврсних и многих послова, не би могао да савлађује и послове депозитних рачуна. Ако мислимо доцније да начинимо неко друго простције устројство, па да то може бити, онда је друга ствар, али док је овако како је данас, потребно је да један рукује депозитном касом засебно.

Н. Х. Поповић. Онда нека то буде само за време, али мени се чини да и судски и рачунски послови код нас стоје тако неуређени, да ту треба одмах приступити преустројству и видети, да ли су потребна два благајника или нису, и шта још треба да се учини па да се сви послови распореде и врше онако како треба.

П. Видаковић. До сад су руковала двојица рачунима општинским, т. ј. један је имао касу главну, други депозитну. И сад се тражи да се одреде ти руковачи једне и друге касе, а ништа друго. Стога ја мислим да касу главну прими члан суда г. Милан Банковић (Прима се) А за касу депозитну: мислио сам да одредимо г. Јевту Ненмаровића, али како је он човек доста слаб и волео би да буде више на пољу него у канцеларији, то ја за депозитну касу предлажем руковача у лицу г. Младена Тодоровића (Чује се: врло добро.) Ја мислим да се то може примити (Чује се за депозитара боље да узмемо г. Тасу Наумовића) — Ево зашто ја предлажем г. Младена: он је човек потези, и зато њему треба дати посао у канцеларији, а Наумовић је човек лакши и боље ће вршити послове спољне.

Н. Х. Поповић. Ја би желео да и они сами даду реч о томе и да кажу: би ли се примили драговољно тога.

Мл. Тодоровић. Баш ја бих молио да на тај посао одредите г. Наумовића, јер је он тим рачунским пословима вичнији.

Т. Наумовић. Мени је господо одборници право како год ви наредите. (Врло добро — онда г. Наумовић да буде депозитар).

Св. Боторић. Мени се чини да је за овај посао згоднији г. Младен Тодоровић, ако хоћемо да се пресуде брже и тачније извршују. Он можда избегава од додира са светом, али је он и куражнији и бољи за тај посао. Г. Наумовић је такође добар, али чини ми се да је много мирнији човек од г. Тодоровића, који је оштрији по нарави.

Председник. Није довољно да ко буде само оштрији него, треба да је и способан за рачунски посао, јер на тога који те послове ради обично се највише викало. То је господо

тежак положај, али један сада мора да загризе у то, па кад и сам г. Тодоровић вели да је г. Наумовић вичнији томе послу, да узмемо њега (Добро — прима се) Дакле усваја ли се то да г. Банковић прими главну касу, а г. Наумовић депозитну? (Усваја се.)

Добро господо. Сад је то свршено, но треба да изберете 4—5 одборника у комисију за предају касе.

Св. Боторић. Мени се чини да најпре треба ставити на гласање то: ко је за г. Тодоровића да буде депозитар, а ко за г. Наумовића: (Чује се: то је свршено) није свршено.

Мика Бр. Борђевић. Па нека устане ко је за то да буде г. Тодоровић депозитар.

Св. Боторић. Ја ћу да устанем (још један: и ја.)

Председник. То је свршено. Сад треба да изберете комисију пред којом ће се примити касе.

Мика Борђевић. Ја сам спремно за тај случај шест кандидата (вичу: да чујемо).

Дакле ја за ову комисију предлажем: г. г. Светозара Милојевића, Тодора Мијајловића, Николу Вулковића, Милана Миловановића, Милутина Марковића, Светозара Карапешкића (прима се)

Председник. Дакле ова шесторица изабрани су у комисију и они нека се сами поделе на двоје, па једни нека буду при предаји главне касе а други, при предаји депозитне. То може да буде врло лако, по што сте имали на уму те су у комисију ушла два правника и други људи рачунски — (Усваја се).

Н. Х. Поповић. Ја мислим да та комисија треба да поднесе извештај и да каже, да ли може касехранитељ да врши и депозитарску дужност. (Усваја се)

Председник. Ја сам вам господо у последњој седници нагласно, да имамо један предлог од наше техничке комисије за водовод, или управо за истраживање воде. Сад вас молим да чујете тај предлог. Он гласи:

ОДБОРУ ВАРОШИ БЕОГРАДА.

Општина вароши Београда, према закљученом уговору са Г. Оскаром Смеркером, инжињером из Манхајма, имаће најдаље кроз три месеца дана потпун пројекат за свој будући водовод.

Ако и одбор, који је општина прошле јесени поставила са задатком да проучи питање како да се набави новац за извршење великих радова који нам предстоје, свој посао догле изврши, моћи ће се ове јесени отпочети и са самим грађењем водовода.

При томе послу мораће општина имати своје способне и поуздане инжињере, а не мање дужност јој је да се брине да спреми ваљано особље и за експлоатацију водовода.

Технички одбор биће слободан, да по томе предмету у своје време, изнесе одбору општинском опширнији предлог; међу тим за сада сматра да је веома и корисно и потребно, да се о општинском трошку изашље одмах бар један од наших млађих способних инжињера где год у праксу при грађењу водовода.

Прилике за то има у Љубљани, где г. Смеркер, баш сада извршује водовод, а тај је господин изјавио своју готовост, да прими једног инжињера у праксу при томе послу, и да обрати своју пажњу на то, да се такав инжињер, колико је год могућно изабра.

Према свему наведеноме, технички одбор за извршење водовода, донео је одлуку на својем састанку од 29-ог Марта ове године, да поднесе одбору општинском следећи предлог:

„Да се одмах пошаље један од наших млађих инжењера г. Спрекеру, да практикује при извршењу водовода у Љубљани. Технички одбор за извршење водовода у споразуму са г. Председником општине, да избере лице за то. Бављење изаслатог инжењера на страни остаје неодређено, а када буде томе време сама ће га општина позвати да се натраг врати.

Из општинске касе да се поменутом инжењеру из партије непредвиђених трошкова даде путни трошак до Љубљане и натраг, као и месечно благодетење од две стотине и четрдесет динара, док се буде тамо на раду бавио.

Техничком одбору част је умолити представнике вароши Београда, да и овоме предлогу његовом изволе поклонити достојну пажњу

31. Марта 1889. године
У Београду

Техничког одбора за извршење варошког водовода.

Председник
М. Јосимовић,
професор Вел. Школе.

Деловођа

Н. И. Стаменковић
професор В. Школе.

Св. Боторић. Молим за реч. По што је техничка комисија за ову ствар и до сад, од кад је почела да ради, уживала наше пуно поверење и свагда смо јој били благодарни на њеном заузимаљивом и озбиљном раду, то би ја молио одбор да се и овом приликом њен предлог једногласно прими и да се њој самој остави да избере лице, а одбору да каже кога је изабрала. (Врло добро — примамо.)

Мика Кр. Борђевић. Би ли се за тај посао могао употребити г. Н. Стаменковић? Он је у Минхену учио специјално ту науку о водоводима и о томе је код нас писао.

Милив. Јосимовић. Али је професор вел. школе и одређен је као стручњак у овај одбор који има да води надзор над целим радом на водоводу. Он је дакле већ на томе послу, али, општина ће кад се отпочну ти радови морати да има један бирб од неколико инжењера који ће непрестано радити на томе великом послу, јер ни ја, ни г. Стаменковић не би се могли примити тога да будемо непрестано на пољу при самом раду, по што смо својом редовном дужношћу спречени. За то је нужно послати једнога да изучи те редове који ће затим овде као шеф биро-а инжењерског руководити послове.

Св. Зорић. И после, тај би човек морао остати стално у служби општинској догод се цео посао не сврши.

П. Видаковић. — Кад се у начелу усваја да пошљемо једнога човека на страну за изучавање ових радова — онда, господо ја бих молио да се услови, да тај кога ћемо послати буде београдски син, Србин, а, ако то није могуће, онда да је свакојак рођен у Србији (Врло добро).

Св. Боторић. Ја мислим да ће техничка комисија тај избор најбоље извршити и да ће она све то имати у виду.

П. Видаковић. Ја сам то за то напоменуо, што је извесно да ће онај који је београђанин боље и савесније послужити својој општини но какав човек са стране —

Мил. Јосимовић. У ствари одбор општински требао би да избере то лице, али ми нисмо тако предложили, што би се ту отварао конкурс; а кад је конкурс, онда сваки може

да се јави, и осим тога ствар би се отегла бар за два месеца. Међу тим, ми немамо много времена; нама је потребно да такав човек што пре оде на посао, по што сад имамо згодне прилике да нам се човек који гради један велики водовод нуди да поведе собом једног нашег потомца ради обучавања и штудирања таквих грађевина. С тога ми смо већ размишљали и о самој личности, коју би изабрали па смо се споразумели да то буде г. Јован Јовановић, инжењер окружни у Смедереву. Он је Србин. Рођен је овде и прави Оцаковић. Познат је као заузимаљив, бистар и вредан младик (Врло добро) За то смо тражили да ми учинимо избор, како би сад одмах по Ускрсу могао човек већ отићи на рад.

Милутин Марковић. По што против свега тога што се овим предлогом тражи, нема нико ништа да каже, и по што смо приступили већ томе великом послу грађења водовода, који нас већ доста и кошта, ја би желео само то да напоменем: да се стави тај услов, да онај, који о трошку општине оде да тај посао изучи, буде обавезан да ради на томе послу у нашој општини дотле док не подмиримо ову потребу. т. ј. док нам водовод не буде саграђен.

Мил. Јосимовић. Свакојак ми ћемо то имати у виду, и по што не знамо на којим би основима уговор правили кад се још није решило о плану који би за саму грађевину био усвојен, то мислим да ће бити довољно ако му пишемо и кажемо: „ако хоћеш под овим и овим условима да идеш одговорити нам“, и то ће бити држим довољно.

П. Видаковић. Ја мислим да треба урадити као што ради и држава у тим приликама. т. ј. обавезати га да дужан буде служити општину најмање дупло онолико колико га је времена општина на страни издржавала, и то најмање са оном платом, коју је као штипендију уживео.

Св. Боторић. По што је ово први случај да општина шаље потомца, ја држим да на ономе који буде за то изабран лежи морална одговорност да одржи реч и да ће је он као син београдски и као Србин заиста одржати те да неће науком коју прибави помоћу општинском штетити, но само користити општини. То треба све оставити да буде како техничка комисија нађе да треба и како са њим уговори, а ми смо уверени, да ће та комисија имати у виду све интересе општинске, како ће својим радом осветлати себи образ и оставити светао спомен за овај рад.

Председник. Ја држим да треба ставити у услове то, да је дужан бити код нас у служби општинској дотле, док се не сврши водовод са платом која би најмање била толика колика му је била штипендија. (Врло добро.) — Дакле усваја ли се то? (Усваја се).

Мика Кр. Борђевић. Само би још једно приметио. Овде се предлаже да тај човек остане тамо док општина не почне градити водовод. А шта ћемо ако га општина не почне градити за пет година?

М. Јосимовић. Он ће остати тамо док траје грађење водовода тамо — али ништа неће општини сметати да га позове натраг кад год хоће. (Тако је)

Председник. Дакле, усваја ли се тај предлог под овим напоменама које су учињене? (Усваја се):

Сад имам једну исправку.

Претпрошле седнице одборник г. Марко Велизарић, предлагао је да се попуни упражњено место у комисији изабраној да одреди начин за финансирање великих послова.

Као што сте чули пре седнице, г. Велизарић се љути и протестује што је у записник стављено да је он кандидовао *Петра Алексића*, кад је међу тим предлагао *Косту Алексића*.

У седници су помињана имена и Петра, и Косте а и Анте Алексића, и ја сам разумео да г. Велизарић предлаже Петра Алексића. За то сам и наредио г. секретару да место *Коста* стави Петар.

Погрешка та, моја је дакле, али и сасма невина. Дајем часну реч на то; а исправљајући погрешку констатовањем да је г. Велизарић предлагао г. Косту Алексића за члана финансијске комисије, молим г. одборника да се овим задовољи и извини ме.

Мар. Велизарић. Ви ме г. председнице не можете убедити да је то учињено нехотице, што сте погрешно разумели. Али да би прекинуо сваку непријатност даље, задовољићу се најзад ако се донесе исправка, у којој да констатујете да сте ви изменили име и место *Косте* ставили *Петар*.

Председник. — Изволте још неколико уверења дати на смо онда свршили данашњи рад. Дају се уверења:

Богољуб Аћимовић непознат. Цана ж. Ристе Божиновића — средњег стања а доброг владања.

С овим је седница закључена у 8 час. по подне.

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 13. Априла. 1889. год. у Београду

Почетак у 5½ часова по подне.

Присутствовали: Председник општине г. Ж. Карабибировић, чланови суда г. г. Милан М. Банковић, и Коста Томић; чланови одбора: г. г. М. Јосимовић, Др. М. Т. Лeko, Св. Зорић, Т. Ј. Мијајловић, Никола Х. Поповић, Коста Д. Главинић, Јов. Илић, Х. Д. Азријел, Гр. Миленковић, Милов. Р. Маринковић, Светозар Карапешкић, Глиша Јосиповић, Милутин Ј. Марковић, Ђ. С. Новаковић, Светозар Боторић, Коста Петровић, Живан Бугарчић, Настас Крстић, Ј. Ж. Ђурић, Милан Ж. Маринковић, Милорад Д. Јанковић, Дим. Ђирковић, Раденко Драговић, Видоје Виторовић, Н. Вулковић, М. Миловановић, Никола П. Михајловић, П. Д. Видаковић, Н. Р. Поповић, Илија Цветановић, и Ђорђе Николић.

Садржина:

Прегрес буџета за 1889 год.

Председник. Молим вас господо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол ванредног састанка од 3. Априла ове године. (Секретар чита)

Има ли ко шта да примети против протокола? (Нема). Чујте господо. Тражи се уверење о владању. (секретар чита).

За Аврама Травана надничара. Изјављено: Непознат. Сад је господо на реду буџет.

По вашој жељи све је штампано, и мислим, имали сте прилике да видите сва мишљења т. ј. и мишљење суда и мишљење комисије. Сад треба да ову ствар одпочнемо и дају једном свршимо.

Желите ли да говоримо у опште о буџету, или ћемо у поједности? (У опште).

Ђока Новаковић. Овај пројект буџета правно је суд са старим кметовима, а и одговор на приметбе одређене комисије правно је суд са старим кметовима. Сад, по што се смањивање плате тиче нових кметова, мислим, да би нужно

било, да се и они изразе: пристају ли да служе по овој плати, коју је комисија одредила, или не пристају?

Председник: Ја сам господ. јуче са новим кметовима држао управну седницу, па, између осталих предмета које смо свршили, покренуо сам и ово питање буџетско, да би знао и њихово мишљење, како би од стране суда знао како да браним буџет. Овде су сад два нова члана, и ја би желео, да и они даду о томе своје мишљење, и ако дозволите нека искажу у име својих другова и у опште како о тој ствари мисле.

Никола Х. Поповић. Најпре треба одборници да кажу у опште своје мишљење, па ако буде потребно онда, нека се и њима да реч.

Ђока Новаковић. Ако буде пристанка од њихове стране, онда ће се у многоме посао скратити.

Коста Главинић. Ја мислим, да је на свом месту да ми у начелу говоримо у опште о буџету, без обзира на то: хоће ли ко да пристане да му се смањи плата или неће. Нас се то ништа не тиче. Господа садашњи кметови могу после да говоре шта хоће. Прво треба ми да пречистимо целу ствар. (врло добро).

Председник. Овде лежи пред вама буџет на основу закона поднесен од општинског суда, и, по што исти није решен за време док су они били, ја мислим да би било добро, да се садашњи кметови саслушају; јер ја сам до сад бранио гледиште суда, па је нужно да они кажу, остају ли на гледиште пређашњих кметова или не остају? Мени је то нужно да знам, јер то је за мене регулатор како би се знао управљати. (Чује се: да чујемо. Нећемо).

Живан Бугарчић. Овде се решава питање о буџету и ми ћемо решити га онако, како најправилније знамо. Тражим да буде то наша ствар, како ћемо буџет правити.

Милован Маринковић. И ја сам мишљења да је оно сасвим на свом месту што је г. Главинић казао, кад не би наступиле ове измене какве су биле, и кад не би биле те промене. Али како су се стари кметови измењали, који су буџет и приметбе дали, а нови дошли, онда, по што су стари кметови саслушани, а ови нису, требало би и њих чути те да знамо и њихово мишљење. Тим не губимо ништа од наше аутономије, ако чујемо, да ли се они слажу са мишљењем бивших кметова или они имају друго мишљење.

Светозар Боторић. Најстарији члан општинског суда г. Банковић био је и члан буџетске комисије, који је такође поднео своје мишљење са комисијом о буџету, и, ако хоћете да дајете реч члановима суда, онда дајте најстаријем члану па нека говори о томе.

Милан Ж. Маринковић. Ми кад смо радили у комисији нисмо се обзирали на то, ко ће остати а ко неће; с тога не треба о томе напред ни говорити, него да пређемо на ствар.

Др. Марко Лeko. Колико сам ја разумео г. Главинића његова мишљење не слаже се са мишљењем г. Маринковића. Г. Главинић каже, да се пређе на буџет, а не да кметови дају каква објасњења, а г. Маринковић хоће да се прво да они говоре. То су два са свим противна мишљења. И ја сам одсудно противан да кметови дају прво своја објасњења, о приставку или не приставку, пре но што одбор донесе о томе своју одлуку.

Ђ. Новаковић. Ја ни сам говорно о томе, да ми тражимо објасњења, него о томе: да ли они хоће да пристану на ово, како је буџетска комисија казала; јер само у ономе случају може бити дебате о смањивању плате ако не пристају; а иначе не може бити. Шта би значило говорити против ако они сами пристају? —

Коста Главинић. Ја мислим да ово није умесно што г Новаковић тражи. Пристали они или не, ми имамо права предходно да се споразумемо, и, ако би решили што, што је по њих штетно, могли би они дати своје објаснење; а ако ми за њих ништа штетно не решимо, онда нема смисла они ни да говоре. (Врло добро) Ми треба да решимо буџет и о њему да говоримо у опште без обзира хоће ли кметови пристати или неће.

Петра Видаковић. По закону је овако: Ако, кметови не пристану на смањење плате, и не буду задовољни, они могу апеловати на г. Министра. С тога је ово што је напоменуо г. Новаковић потребно т. ј. да се од њих има пристанак на ону цифру, коју буџетска комисија одређује. И ако они пристану, онда неће бити нужно да се о томе дебата води; а ако не пристану онда ће се водити дебата, па како испадне.

Коста Главинић. Мени је непријатно што морам и трећи пут да поворим, а други ни један пут. Ја нисам рад никако да доводим кметове у тај положај да апелују на министра. Не знам ја да ли је већина овде да се прими комисијски буџет или да остане по старом. Ако буде решио одбор већином гласова, да остане комисијски буџет, онда се можемо с њима споразумети о плати братски како треба, а да их не доводимо у непријатан положај.

Никола Поповић. Тако је што се тиче кметовских плата, али овде има да се говори и о платама других лица. За то треба да говоримо у опште, па ако усвојимо у начелу буџет онда да пређемо на појединости.

Председник. Моје и мојих колега било је мишљење да говоре о целом буџету а не само о њиховим платама, и онда нека не мисле господа одборници да сам ја ово казао из каквих других разлога.

Никола Х. Поповић. Ја тражим реч да говорим у начелу.

Одборска комисија у свом пројекту буџета не чини ни какве приметбе против примања у буџету општинског суда изложених и по томе, о примањима општине београдске не ћемо имати ништа да говоримо. Само два или три случаја која је превидео општински суд, а то су приходи од гробља и песка. За ово ће општински суд дужан бити накнадно допунити свој буџет.

Што се тиче издавања, ја сам мишљења тога, да остане плата и сви расходи онако као што их је општински суд предложио, а међу тим одмах да се приступи саставу правила по којима да се контролише радња општинског суда, јер и сама буџетска комисија каже, да непостоје никаква правила, па онда да та комисија испита: званија, места, плате и све па по оцени, да одбору на увиђај поднесе те да одбор донесе своју одлуку. Овај буџет општинског суда нека остане, па да се поднесе г. Министру на одобрење. Штедити онде, где ће после бити много веће штете нема смисла.

Милован Маринковић. Кад је већ присуљено да се говори у начелу о буџету, ја узимам на око једно питање, које ме занима у овој општини и које је од врло великог значаја. Сабирао сам цифре, које су стављене у приходу и расходу целокупног буџета, па сам видео, да је на артији то све изравнато. Али како ја ценим и налазим, општину београдску врло много кошта административна служба. Ја сам срачунао да треба још једна мала цифра од 500 дуката, па да она кошта 15.000 дуката искључујући из тога поћне стражаре, пожарну чету и остале установе без које не можемо нарочито бити. За мене је та цифра на првом погледу врло велика и налазим да она треба да је мања. Чини ми, се да

имамо велики број људи, који управљају општинским пословима, а међу тим могао би се тај број смањити.

Ја мислим да то смањивање може бити бројно, а не само смањивањем награде. Послови ће се добро и брзо свршавати и са мањим бројем људи, кад се тим људма што остану добро плати, па се посвете том послу у свако време, или све своје време посвете послу да послуже општини како ваља. Истина, може се рећи: „па и добро плаћени људи могу чинити злоупотребе“, но то је изузетак. Више се чине злоупотребе кад их има много а мало су плаћени, јер они баш за то и чине тако, што не могу са малом платом да подмире своје намирнице. С тога сам у начелу, да треба смањити персонал а што остане, да се добро награди — дакле у начелу сам за укинуће места а нисам за укинуће награде.

То је у опште моје мишљење, а кад пређемо на појединости онда ћу казати о којим местима мислим да треба укинути.

Ја нисам имао више прилике те да све знам, али се слажем са гледиштем комисије да је најнесретније стање, кад може да се појави то, да једна партија примања није заведена у општинске књиге. Нпр. приход од гробља и песка, и т. д. То је хрђаво стање, то је за мене доказ да је стање болесно у руковођењу са општинским приходима. С тога тражим да се то лечи на други начин, а не множењем општинских органа.

Председник. Ми смо господо што се тиче гробља и песка објаснили у нашем одговору. Тамо је казано: Да гробље има свој засебан буџет, а што се тиче песка то иде у општинску касу. То не стоји. Све је то ушло у касу и у књиге заведено, и мислим да је један од нових кметова примио ту дужност.

Бока Новаковић. Буџетска је комисија навела у свом извештају за што да се смањи плата а за што персонал. Разлог је тај, што је цифра врло велика, па да је она довољна, коју је комисија означила. Ми имамо примера код државних чиновника гди после толико година једва добију до 300, 400—500 талира, а у општини се даје за краће време већа плата. Ну највећи је разлог што је комисију руководила потреба штедње, јер имамо много потреба да подмирујемо. Нпр. водоводе, осветлење, канализација и тд. Ако то не учинимо, онда ћемо товарити на грађане све веће терете, а то није мала ствар. Ми сад плаћамо 28 процента, а кад дођу водоводи и остале потребе, које су неопходно нужне, биће и више. Дакле, то је руководило комисију да да уводи цифру смањења плате. А што се тиче умањивања персонала то је друга ствар. Општински суд није никакве важне разлоге навео против извештаја комисијског па се не може ни примити.

Ми смо казали у нашем одговору да нема писменог распореда те да се види колико има персонала, и на који је посао који одређен, него колико смо ми могли видети на нашли смо да има и сувишан број — Дакле, ја сам за то, да се прими пројект буџетске комисије.

Др. Марко Лeko. Из извештаја буџетске комисије ја мислим да смо сви довољно обавештени, те да можемо сад брзо бити готови с начелном дебатом.

Из извештаја види се, да је комисија хтела штедњу и ми се сви с тиме слажемо. Комисија предлаже, да се штедња постигне укидањем извесних звања и смањивањем плате. Осим тога комисија предлаже, да се уштеђена сума од смањивања плате и укидања звања употреби за унапређење општинских послова специјално за пројектована великих општинских предузећа.

Да би у начелној дебати дошли што пре до резултата не треба никако да изгубимо из вида та три главна питања и да их се строго придржавамо.

Ја мислим да би ова начелна дебата на краја била кад би прво решили питање о смањивању плате у опште. Ја ни сам за то, да се за сада плате смањују но да се једино, у укидању звања тражи уштеда.

Коста Главинић. Господо, из првог дела извештаја буџетске комисије види се да по мишљењу комисије има у буџету непотребних позиција. На несрећу, бар по моме мишљењу, дошла је као прва непотребна позиција „статистичко одељење“. Моје је мишљење, да је то грдна погрешка и да је то незгодан пример. Како други мисле ја не знам. Сем тога, комисија правда своје мишљење о смањивању плата и тиме, што су општински чиновници боље плаћени од државних. Ја мислим, да се сваки разлоган господар, примајући бога у службу, руководи тиме, да тражи од онога кога прима у службу да му он ту службу врши тачно и добро, али и да му за то добро плати. Казати само, да се у општинској служби више плаћа но у државној то је врло лако, али треба и доказати, да ли доиста тако и стоји. Шта општина нуди својим чиновницима? Ништа. Једино је то док га држи у служби да му плати што је заслужио, а кад умре онда његова породица нека скапље од глади. Држава осигурава чиновнику породицу — У општини тога нема. У државној служби често се ради само до подне, а у општини су такви послови да се морају радити од јутра до мрака. Ако хоћете да вам се ради добро, морате добро и да платите.

Напомиње се да је инжињерско одељење, код нас у општини боље плаћено него у државној служби. Али молимо вас, кажите ми, је ли корисно што држава српске инжињере онако хрђаво плаћа? Хоћете водове, канализацију и т. д. Тражите странце да вам све нужне мере спреме, за то и плаћате скупо, а српске синове нећете да примите и да им добро платите. Ако то нећете, онда не можете тражити да вам се посао савесно ради. По мом мишљењу, није свака штедња, штедња, и налазим, да је комисија ушла у погрешну штедњу, јер од те може бити грдне штете.

Ја се господо слажем у неким позицијама са комисијом али све не могу да примим из наведених горе разлога.

Што се каже да нам претстоје велики издатци — То стоји. Али, ни једна варош у свету, ни једна варошица није подмирила своје ванредне потребе својим редовним буџетом. Ја ћу пристати на то, да се све ванредне потребе подмире редовним буџетом, ако само може бити, али је немогуће па макар сведи персонал на једну трећину.

Ја сам сам неке цифре повadio из нашег буџета и по комисијском и судском буџету приход и расход износи око 780. хиљада. Ја сам нашао, да општина на намирење својих преких потреба троши преко 600 хиљада динара. Да наведем неке позиције: стражари, пожарна чета, пожарне справе, кирије за школе и т. д. све су то ствари нужне, дечене, и издржавање сиротиње и тд. све су то издатци без којих не може бити. Сад, што је Београд у тако несретном положају, те не може да подмири све своје потребе у најкраћем року није чудо, јер се не може све за 2—3 и 4 године да створи. Дакле, има позиција у комисијском извешћу са којима се ја слажем, а има их у којима се слажем са суцким буџетом.

Што напомену један колега да нема сигурнијег пута те да се изађе на чистину с тим што можемо да уштедимо, него ако се састави једна комисија па да проучи све шта је рађено и шта има да се уради и како, то је добро, и ја се с тим слажем. па нек та комисија састави један распо-

ред рада и тако ствари уреди. Тако се може нешто постићи, а овако, како комисија мисли, не може се ништа учинити, јер то је све учињено без дубљег познавања ствари.

Мени ни суд ни комисија нису казали, за што се што мора баш онако урадити, као што они предлажу. нпр. за што да буде 10. писара а не осам, а тако исто ни комисија није доказала да може бити осам, а не десет.

Никола Х. Пошовић. Г. Главинић је јасно објаснио оно, што сам ја говорио. Иначе ми би ушли у једну велику погрешку кад би се упустили у смањивање плата и укидање звања. За то нека буџет иде својим путем, а нека се одреди комисија која ће да све то изводи и пропише правила, и онда ћемо видети, шта можемо укинути а шта смањити. Дакле у начелу ја мислим да смо доста говорили.

Милован Р. Маринковић. Дозволите ми да говорим још једанпут, ма да вам изгледа да ћу бити досадан. Ја хоћу да објасним неколико ствари, које нису по мом мишљењу довољно објасњене. Хоћу да објасним оно своје гледиште што сам казао, да је боља уштеда са лицима него уштеда са смањивањем плата. Не слажем се никако у томе, да гледамо је ли један служитељ добио 40 или 60 динара плате; но ја налазим да је уштеда у томе ако место 10 људи поставимо 8, који могу свршавати добро и савесно све послове које би оних 10 свршити могли. То бива и код људи у приватним пословима. Сасвим је лепо објаснио г. Главинић, да се овде не може упоредити награда државног чиновника, који су одавно у служби, са наградом чиновника у општинској служби. Не може се упоредити с тога, што чиновници државни имају извесна права и други положај. Тамо су извесна пењања и спуштања, али чиновник општински живи једино од своје плате а врши све послове, и такав чиновник општински, који је посвећен у посао, ако нема довољно сретава за подмирење својих најнужнијих намирница разуме се да се мора упуштати у злоупотребе, док иначе кад, је са платом награђен, вршиће послове безбрижно и моћи ће сав свој труд на своју дужност посветити. С тога сам ја мишљења, да ако је могуће смањимо број лица, а које задржимо, да им оставимо досадању плату.

Усвајам и ово мишљење, које је напомену један предговорник раније, а после и г. Главинић, да се приступи озбиљној организацији општинске администрације, па тим да учинимо уштеде за подмирење издатака општинских.

С тога ја не могу да се сложим те да се прими и смањивање плата и укидање звања, него сам да се држимо једног, а то смањивања лица, а да награде остану као што су, те тако да створимо могућност, како би општински послови текли онако, како сви желимо.

Петар Видаковић. Не могу да се начудим, кад погледам неку господу, која су се за ово неколико дана преобразили. Ми смо сви до скоро, док су овде на влади били напредњаци, говорили да у општини београдској има персонала толико да један другог гура. Господо, у овој општини има општински надзорник, па у вршењу послова надзорник употребљује помоћника, а помоћник патролцију и тд. редом. Дакле, ја не знам како овде многи сад говоре онако, како не мисле. Ја тако не могу. Учимо се господо да говоримо истину, да један пут служимо истини и да један другом истину у очи кажемо.

Персонала је заиста много, и толико да један другог гура, а нико ништа не ради. Ми смо до јуче осуђивали и на сва уста говорили како су то велике плате у општини, а сад опет хоћемо то да одржавамо. Замислите како ће свет о нама мислити, кад сад овако радимо.

Помислите како је у државној служби. Један инжењер који толико учи, једва за велики број година дође до 700 талира. У судској струци знамо људе који служе по 10 година па једва имају 400 талира. Ја нећу да говорим о појединоствима. Ми смо се објаснили у комисији ко долази ту, и како долази и да ли треба да плаћамо чепилице.

Што се тиче кметова ја не мислим да они служе за што већу плату, него они као грађани врше своју дужност, а плата им се даје, да не бих од својих приватних послова штете имали.

У општини има толико писара, контролора, практиканата, да им се ни крсна имена не зна. Ми смо у комисији тражили, да нам се да распоред, да видимо који су то, гди који ради и како се који зове, па нам се ни то није могло казати.

Тако су радили напредњаци, на које смо ми викали, па зар сад и ми тако да радимо? То је зло. Не ћу вам више ништа ни говорити.

Никола Х. Поповић. Ми смо се г. Председниче удалли од предмета који је изнесен на решавање. Казано је да говоримо у начелу о буџету, а овде се говори о појединоствима. За то сам да се у појединости неупуштамо, док прво у начелу не решимо.

Св. Зорић. У општини влада мишљење да ће општина предузети неке велике радове и према томе требаће више и персонала и новаца. На укинуће звања долази нешто више од 12 хиљада динара а сад смањују 52 658. То није ништа. Шта се може с тим учинити? Ништа. Ја у опште сматрам овај предлог комисије као на многим местима довољно непроучен. На пр. Укида се неки лекар. Даље статистичко одељење и други неки и т.д. Ја се слажем са г. Х. Поповићем да се то озбиљно проучи и на послетку напомињем да ћемо ми у најскорије време морати увећати персонал према пословима, који нам претстоје; а ако би и требало кога укинути то ће бити само за оне, који су сасвим не потребљиви. Па кад се узме, да ова цифра важи само за пола године онда то допста није ништа.

Миливоје Јосимовић. По што су г. г. Х. Поповић и Главинић довољно ствар објаснили, ја само могу да благодарим комисији што је изјавила жељу за штедњу. Али налазим да ова сума од 60 хиљада и неколико динара није довољна, да подмири све потребе.

Што се тиче персонала и ја налазим да треба смањити, но да ли то треба сад учинити или доцније то не знам.

Св. Карапешкић. Пред нама је пројект буџета суцког а и комисијски. Господа, предговорници, сви који су говорили, слажу се с тим да је велики број персонала и да га треба смањити. Говори се и то да се одреди и накнадна комисија, да све то разгледа и пропише правила и т. д. И сам мислим да би то врло добро било, и могло би заиста добро послужити те да се на сигурно зна шта се може а шта не може укинути.

Но кад се овде говори у начелу о укинућу места а и комисија то предлаже, мислим да можемо примити у начелу предлог комисије па ћемо у појединоствима казати гди треба укинути, а гди не треба.

Коста Главинић. Ја морам малко да зађем у личне ствари. Г. Видаковић је поменуо у свом говору да се чуди и не може да се начуди како људи да за 24 сата помену своје мишљење. Господа, част и поштовање свакоме, али, господа ја морам да предпоставим, да сваки који је овде дошао, мора да заступа општинске интересе; и ако неко мисли на пољу онако, а овде овако, за мене је меродавно оно што се овде говори и не би требало, да се због тога један одорник изчуђава. Ја држим да се на мене не односи његов

говор но по што ја браним предлог буџета, од Суда предложени, може се рећи да се у неколико и на мене односи. Ја не кажем да не треба смањивати персонал, но на против кажем да има персонала излишног. Ја само не пристајем да се и плате тако знатно смањују и персонал своди на што мањи број.

Што каже г. Маринковић да задржава плате и хоће да се остали истерају, ја само не пристајем да се на овај начин истерује из службе.

Мени се чини да је г. Карапешкић врло умесно казао, да усвојимо предлог комисије у начелу, па после при говору о појединоствима кад дођемо до појединих позиција, онда да решавамо шта ћемо смањити а шта нећемо.

Живан Бугарчић. Господа, Вама је свима добро познато како је од пре неколико година текла и кућила наша држава, којим је путем ишла државна управа и привреда, и докле је на послетку довела земљу нашу. Мени се чини да се за то време и наша општина угледала на управу државну и да је тако исто руководила општинским приходима и расходима као и држава што је радила. У општини су власници, који су државну власт руководили прошлих година тако радили, да су сваком приликом гледали да увуку ту кога свог човека, да добија општинску службу и плату овакву какву и државни чиновници нису имали. А немојте нигда господа да сравањујете и да равнате чиновнике општинске са државним чиновницима. Они не могу бити равни ни по спреми ни по плати. Општина узима или треба бар да узима своје чиновнике по погодби. Она узима једнога органа да јој врши извесну службу докле јој треба, и погађа се с њима за плату. Што се тиче рада, како га врше општински органи ту треба добру контролу удесити и чим ко добро не ради не треба општина да га држи и плаћа бадава. Тако ми треба да радимо. Ми смо дужни господа да покажемо сад грађанству да нисмо онај одбор напредњачки, који је руководио општину београдску по својим партиским рачунима а на штету саме општине. Ми смо они, који смо такав рад напредњака, којим су само своје интересе гледали да намирују, најжешће осуђивали и гадили се на њихово руковање општином. С тога сада ми морамо да тражимо да постигнемо знатне уштеде у општинским расходима; с тога да се састарамо што пре за намирење многих потреба општинских: да се не давимо више у блату по улицама нашим; да имамо водовод, да имамо осветлење, да имамо канализацију — а не да све што имамо прихода дамо на плате персонала општинског. Ако радимо тако како су напредњаци урадили и нама у наследство предали, онда ми нећемо учинити ништа у корист општине, онда ћемо остати у блату; онда ће и нас сутра да пљују наши грађани. Ја то не смем да дозволим и зар смо ми за то дошли овде у општину? Не, сви ми знамо врло добро шта нам треба да радимо; и за то, да не говорим дуже, ја сам за то да се највећа штедња учини у буџету општинском, а никако нисам ништи ћу кад год бити за то, да сав приход општински дамо на плате персоналу општинске управе. То би било наопако. Ја се дакле слажем са мњењем буџетске комисије у свему, само се не слажем у томе да се штеди на плати оних служитеља који имају 60 динара плате на месец, јер то је све сама сиротиња; а не слажем се ни у још неким позицијама, као што је на пр. г. Томићу, јер он је као адвокат више зарађивао, па кад се примио кметства треба да му остане плата она коју је имао и досадањи кмет, који је само механица био. У свему осталом ми морамо да штедимо. Ако ми не покажемо знатне уштеде у буџету општинском, знајте господа да ћемо у нашем грађанству бити обрुकани. Од нас грађанство очекује да уредимо општину као што треба, да варош каадрмишемо

да канализацију извршимо и тд. и за то морамо да штедим. Што веде да неће бити људи који би служили са мањом платом, то није истина. Имајте на уму ово што ћу да кажем: ја сам уверен, да ћемо ми наћи органа за 10 дуката месечне плате на место оних који су до сад 20 ц. имали па да раде 10 пута боље, и да нам још свуд где нас виде скидају капе. — Ја сам дакле мишљења, да се усвоји извештај комисије буџетске изузимајући само оних позиција о плати служитеља и г Томића а и плате инжењера, по што су то стручни људи који нам требају и које с тога морамо боље наградити за њихов стручњачки рад. Што се тиче осталих органа, имаће их да се за свако место јаве по 20 за ону плату коју комисија предлаже. С тога, ја сам мишљења да је ово прилика најбоља где ћемо моћи да покажемо грађанству наше заузимање за општинске интересе и да им се покажемо као енергични и свесни одборници.

(Свршиће се).

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

У интересу је и грађанства, да се приходи општине не крње ничијим злоупотребима, и по томе морална је дужност свакога грађанина да по могућ-

ству и драговољно потпомогне органе општинске службе, кад им је у спречавању злоупотреба помоћ појединих грађана потребна.

Општина београдска штети се знатно, што по једини клаци меса избегавају клање на општинској кланици, да тиме не плате таксу, која општини по закону од сваког грла заклате стоке припада.

Због тога као што је опште познато, општина и држи неколико нарочитих контролора да хватају криумчаре, те да се никоме не допусти клање ван кланице, које не штети само општинску касу но наноси незгоде и по јавно здравље, због чега је кланица и установљена.

Да би контролори могли с успехом вршити своју службу, често им је потребно имати сведоке за ухваћене криумчаре на делу.

Услед тога, општински се Суд обраћа са молбом на грађанство вароши Београда, да поједини не одреку помоћ контролорима на случај потребе и њиховог позива. Само тако моћиће се снажно стајати на пут злоупотребима оних, који на општу штету криумчарски хоће да кољу.

Од стране суда општине вароши Београда 12 априла 1889.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 15 АПРИЛА 1889 ГОД.

	Имаовина		Д у г		Сравњење са прош- лим стањем	
Главница			20,000 000	—		
Акције	20,000.000	—				
Привремене акције			10,000 000	—		
Акционари	7,500.250	—				
Банкноте у течају у злату	122.750		13,117.400	—	—	50
{ приврем. сталне	1,726.050				—	13.520
" " " " сребру	11,267.600				+	14.850
Благајна у злату	2,425.569	84	6,894 509	40	—	101.906
" " " " сребру	4,171.696	06			+	7 176
Стране вредности и салда страних кореспонд.	297.243	50			+	6.664
Лисница у злату	1,236.390	60	3,814 193	02	—	5.761
" " сребру	2,577.802	42			—	46.724
Зајмови на државне обвезнице у злату	2,449.683		3,192.061	—	—	—
" " " " сребру	742.378				—	2.434
Текући рачуни у домаћим новчан. заводима			1,664.725	71	+	7.352
Менице за исплату			3810	97	+	2.004
Кауције			145.355	—		
Полагачи кауција					145.355	—
Оставе просте			62.600	—		
Остављачи простих остава					62.600	—
Оставе по текућим рачунима			1,934.819	21	1,934.819	21
Остављачи по текућим рачунима					58.736	82
Резервни фонд						
Вредности резервног фонда			22.079	62		
Положене акције српске Народне Банке						
Полагачи акција " " "			170.229	94		
Разни рачуни						
Обавезе по текућим рачунима					85.722	84
					+	30.279
			45,404.633	87	45,404.633	87